

RAPPORTSAMMENDRAG FRA MEKANISERING AV GARNFISKET

Av Ivar Bjørkum, Lars Brunvoll, Anders Endal, Kjeld Haugen og Steinar Olsen, FTFI.

1. INNLEDNING

Garnfisket er en av de driftsformer i kystfisket som krever størst mannskap. FTFI har derfor sett det som sin oppgave å utvikle mekanisk utstyr for å redusere mannskapsbehovet. Ved mekanisert garndrift vil man øke lønnsomheten og samtidig ta bort noe av slitet ved denne driftsform. Man vil også redusere de mannskapsproblemene som oppstår ved omlegging fra eller til garndrift etter en sesong med mindre mannskapskrevende driftsformer.

Forsøkene startet i juli/august 1975 etter at utstyret var montert ombord i M/S «Marina», en aluminiumssjark på 35 fot med rorhus foran.

De innledende forsøkene, som foregikk på Vestlandet, ga meget oppmuntrende resultater, og det ble derfor bestemt at prøvene, med samme fartøy og utstyr, skulle fortsette under Lofotfisket i 1976. Det

ble også utviklet et lignende system til bruk på større garnfartøyer av konvensjonell type, med rorhuset bak. For å prøve det nye systemet leide vi M/S «Maifjell» av Kjøllefjord til forsøksfiske på Finnmarkskysten vinteren 1976.

Begge forsøkene startet i begynnelsen av februar og varte til slutten av mars i Lofoten og til begynnelsen av april på Finnmarkskysten.

2. BESKRIVELSE AV SYSTEMENE

Begge systemene var basert på trekking med garnspill over en kort og haling gjennom ei garnrenne for tining (avtak av fisk). I enden av renna var det montert en bøyleformet splitter som skulle skille telnene før garna ble spolt på en dreibar hydraulisk drevet garnrull.

Settingen foregikk over hekket direkte fra rullen.

3. BESKRIVELSE AV FORSØKENE

De innledende forsøkene på Vestlandet viste at vanlige multifilament nylongarn hadde lett for å hekte seg fast under setting. Det ble også klarlagt at vanlige steiner og ringer ikke kunne brukes til synk. Derfor måtte garna som skulle brukes til forsøkene, skytes på blyteilne.

Som fløyt brukte vi vanlige garnringer. Vi gjorde også forsøk med andre flytelegemer.

Under forsøkene i Lofoten og på Finnmarkskysten gikk haling, splitting og spoling forholdsvis greit under rimelige værforhold og med lite fisk. Ved større fiske-tetthet ble det mye stopp, og særlig med de fiske-mengder som ble tatt på Finnmark gikk arbeidet sinere enn ved konvensjonell drift. På «Maifjell», hvor trommelen sto bak styrehuset, måtte en dessuten ha en mann plassert ved rullen under spoling.

På «Maifjell» oppstod det problemer i sterk vind idet garnbussen kunne kaste seg over skjoldene på rullen. Samme problem ble ikke observert på «Marina», men der hendte det at djuptråden hengte seg opp.

Begge fartøyene hadde problemer under setting ved ved at garnmaskene hektet seg fast på trommelen. De viktigste årsakene til hekting var at linet hang seg fast i knutene (garnskillene), og når garn ble litt

brukt, at garnringene smøyde seg gjennom hullene i garn.

På «Marina» var det mulig å stoppe båten ved hekting før det ble gjort skade på garn. Dette var mye vanskeligere på den 60 fots store «Maifjell», og derfor måtte den bruke liten fart under setting. Dette medførte dårlig styring når det var vind, noe som umuliggjorde presis setting.

4. KONKLUSJON

For større fartøyer, av konvensjonell type (med rorhus bak), er garnrullsystemet i sin nåværende utforming ikke brukbart, men det kan videreutvikles og forbedres. Utvikling av flytetelne og glatte garnskill vil eliminere de fleste problemene som oppsto under setting.

For mindre fartøyer, med åpent akterdekk, kan systemet anbefales, selv om det enda kan forbedres.

I rapporten er det en systemskisse og beskrivelse av garnrullutstyr for mindre fartøystyper.

5. DIVERSE

Forsøkene har vist at det er behov for forskning og utvikling i forbindelse med mekanisering av garnfisket.